

ZAKON

O POŠTANSKOM PROMETU FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

I - OPĆE ODREDBE

Sadržaj Zakona

Član 1.

Ovim zakonom utvrđuju se: osnovna pitanja organizacije, uvjeti i način pružanja poštanskih usluga u unutrašnjem i međunarodnom poštanskom prometu, u skladu sa potvrđenim međunarodnim konvencijama i drugim međunarodnim aktima, a naročito opći interesi poštanskog prometa, principi i pravila poštanske politike, poštanske usluge, organizacija i upravljanje poštanskim prometom, nadzor i kaznene odredbe.

Opći interes

Član 2.

Funkcioniranje poštanskog prometa i pružanje poštanskih usluga je od općeg interesa za Federaciju Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Federacija).

Definiranje

Član 3.

Svi pojmovi koji se koriste u ovom zakonu imaju sljedeća značenja:

1. "poštanske usluge" - su usluge prijema, prijenosa i uručenja poštanskih pošiljki i sve druge usluge koje su navedene u nomenklaturi poštanskih usluga;
2. "poštanski operator" - je pravno lice koja je u isključivom ili većinskom vlasništvu države i koje je, u skladu sa ovim zakonom, ovlašteno za pružanje rezervisanih i nerezervisanih poštanskih usluga;
3. "davalac poštanskih usluga" - je pravno lice koje je, u skladu sa ovim zakonom, ovlašteno za pružanje nerezervisanih poštanskih usluga;
4. "poštanske pošiljke" - su sve pošiljke koje primi na prijenos i za koje odgovara poštanski operator i davalac poštanskih usluga;
5. "pismovna pošiljka" - je pismo, dopisnica, tiskanica, sekogram i mali paket adresiran na određenog primaoca kome se treba pošiljka uručiti; Računi, finansijski i drugi dokumenti smatraju se pismovnim pošiljkama;
6. "pošiljalac" - je svako fizičko ili pravno lice koje je dalo ili u čije ime je poštanska pošiljka predana na prijenos poštanskom operatoru ili davaocu poštanskih usluga;
7. "univerzalne poštanske usluge" - su sve one poštanske usluge koje, u skladu sa ovim zakonom i drugim poštanskim propisima, moraju biti osigurane na cijelom prostoru Bosne i Hercegovine u okviru propisanog kvaliteta, pod jednakim uvjetima za sve korisnike, bez diskriminacije;

8. "rezervisane poštanske usluge" - su oni dijelovi univerzalnih poštanskih usluga koje pružaju samo poštanski operatori;
9. "nerezervisane poštanske usluge" - su dijelovi univerzalnih poštanskih usluga koje osim poštanskih operatora mogu pružati i davaoci poštanskih usluga;
10. "finansijske poštanske usluge" - su domaće i međunarodne žiralne usluge, novčane doznake i čekovne usluge, kao i sve druge slične usluge čiji je predmet novac, a koje su definirane poštanskim propisima u okviru propisa Svjetske poštanske zajednice;
11. "poštanski propis" - je svaki propis koji je donesen od ovlaštenog organa a odnosi se na pružanje poštanskih usluga;
12. "poštanska marka" - je svaka poštanska marka koja je javno izdana od poštanskog operatora, uključujući i sve poštanske naljepnice i sva druga propisana poštanska obilježja koja služe kao dokaz plaćanja poštanske usluge;
13. "korisnik poštanske usluge" - je pravno ili fizičko lice koje koristi poštanske usluge kao primalac ili pošiljalac;
14. "poštanski sandučić" - je sandučić u koji mogu korisnici ubaciti obične pismovne pošiljke kako bi se one otpremile ili uručile;
15. "zbirni poštanski sandučić" - je sandučić koji se koristi za uručenje i preuzimanje poštanskih pošiljaka od onih korisnika koji su udaljeni od naseljenih mjesta a postavljaju se uz put ili cestu, odnosno na pogodno mjesto za korisnike i poštara;
16. "adresirana pošiljka" - je poštanska pošiljka na kojoj se nalazi adresa primaoca na koju treba uručiti pošiljku.

II - PRINCIPI I PRAVILA POŠTANSKE POLITIKE

Član 4.

Svi subjekti koji u Federaciji pružaju poštanske usluge moraju konzekventno uvažavati i provoditi sljedeće principe i pravila poštanske politike:

1. poštanske usluge moraju biti dostupne svim građanima Bosne i Hercegovine, bez bilo kakve diskriminacije;
2. sloboda komunikacije putem pismovnih i drugih poštanskih pošiljaka mora biti zagarantirana svim fizičkim i pravnim licima u Bosni i Hercegovini, bez bilo kakvih ograničenja;
3. interes svih korisnika poštanskih usluga mora biti zaštićen kroz raspoloživost i kvalitet tih usluga;
4. tarife poštanskih usluga moraju biti nediskriminirajuće i transparentne;
5. pružanje poštanskih usluga mora se organizirati na način koji ne dovodi u opasnost zdravlje i sigurnost ljudi i imovine;
6. organizacijom poštanskog sistema mora se osigurati primjena propisa koji se odnose na uvozno i izvozno carinjenje roba;
7. sva tehnološka rješenja u poštanskom prometu moraju uvažavati principe ekonomičnosti, efikasnosti i sigurnosti;
8. tehnički standardi koji se odnose na nivo poštanskih usluga moraju se usklađivati sa standardima Evropske unije;
9. cijene rezervisanih poštanskih usluga su pod državnom kontrolom, a ukoliko se ovakvim cijenama ne osigurava pokriće stvarnih troškova i razvojne potrebe poštanskog sistema, Vlada

Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Vlada Federacije) dužna je osigurati dodatne usluge poštanskim operatorima. Nije dozvoljeno subvencioniranje nerezervisanih i drugih poštanskih usluga iz sredstava rezervisanih poštanskih usluga;

10. konkurencija u poštanskom prometu se potiče do razine kojom se ne ugrožava društvena funkcija poštanskih operatora;

11. sistemi poštanske numeracije moraju osigurati identifikaciju poštanskih operatora;

12. saradnja između poštanskih operatora mora se zasnivati na čistim ekonomskim odnosima, uz uvažavanje interesa svih građana Bosne i Hercegovine;

13. razvoj poštanskih usluga se potiče odgovarajućim mjerama ekonomske politike i kontinuirano usklađuje sa potrebama korisnika, te tehnološkim, ekonomskim i društvenim prilikama;

14. u pružanju i korištenju poštanskih usluga i ostvarivanju međusobnih prava i obaveza koje iz toga proizlaze, poštanski operatori, davaoci poštanskih usluga i korisnici dužni su se pridržavati načela savjesnosti, poštenja i osigurati nepovredivost poštanskih pošiljaka. Poštanski operatori i davaoci poštanskih usluga moraju prilikom pružanja usluga osigurati tajnost poštanskih pošiljaka. Djelatnicima u poštanskom operatoru i davaocu poštanskih usluga zabranjeno je:

1. neovlašteno doznati sadržaj poštanskih pošiljaka ili zadržati, prikriti ili neovlaštenom licu predati poštansku pošiljku;

2. neovlaštenim licima saopštiti bilo kakve podatke koji su u vezi sa poštanskim pošiljkama;

3. neovlaštenim licima omogućiti ili pomoći u izvršenju neke od radnji iz tač. 1. i 2. ovog stava. Zabrana iz stava 3. tačke 2. ovog člana odnosi se na djelatnike i nakon prestanka rada u poštanskom operatoru i davaocu poštanskih usluga. Načelo nepovredivosti tajnosti poštanskih pošiljaka može se narušiti samo u slučajevima i pod uvjetima određenim zakonom. Izgradnja i upotreba objekata

1. Poštanski objekti i oprema moraju se graditi, održavati i upotrebljavati prema principima i pravilima Federacije i međunarodnim preporukama Svjetske poštanske zajednice.

2. Objekti i oprema iz stava 1. ovog člana moraju se graditi na način da poštanske usluge budu dostupne i lakšim invalidima.

3. Upravitelj stambene zgrade odnosno vlasnik porodične kuće obavezan je na pogodnom mjestu postaviti i održavati poštanski sandučić za pismovne pošiljke.

III - POŠTANSKE USLUGE

Član 5.

Poslove poštanskog prometa u Federaciji vrše dva poštanska operatora i davaoci poštanskih usluga čiji nazivi ne smiju sadržavati državni i nacionalni predznak. Sjedište poštanskih operatora je u Sarajevu i Mostaru.

Član 6.

Poštanske usluge su:

- a) univerzalne poštanske usluge,
- b) rezervisane poštanske usluge,
- c) nerezervisane poštanske usluge,
- d) finansijske poštanske usluge,
- e) ostale poštanske usluge.

a) Univerzalne poštanske usluge

Član 7.

Univerzalne poštanske usluge u unutrašnjem i međunarodnom prometu obuhvataju prijem, prijenos i uručenje poštanskih pošiljaka:

1. pismovnih pošiljaka mase do dva kg;
2. paketskih pošiljaka mase do 15 kg;
3. brzojavnih saopštenja;
4. poštanskih i brzojavnih uputnica;
5. preporučenih i vrijednosnih pošiljaka.

Maksimalne i minimalne dimenzije poštanskih pošiljaka obuhvaćenih univerzalnim poštanskim uslugama su dimenzije koje su utvrđene Univerzalnom poštanskom konvencijom i Općim uvjetima za pružanje poštanskih usluga (u daljem tekstu: Opći uvjeti). Univerzalna poštanska usluga se osigurava svakog radnog dana najmanje pet dana u sedmici, osim pod uvjetima i geografskim prilikama koje su poštanskim propisima definirane kao vanredne. Podjela područja

Član 8.

Područja na kojima se pružaju poštanske usluge određuju se tako da obuhvataju sva naselja na području Federacije. Podjela područja u smislu užeg, šireg i najšireg dostavnog područja na kojem se osigurava prijem i uručenje poštanskih pošiljaka vrši se u skladu sa ovim zakonom i Općim uvjetima, čime se postojeći korisnici ne smiju dovesti u nepovoljni položaj. Za izmjenu podjele iz stava 2. ovog člana, kojom se korisnici usluga iznimno dovode u nepovoljniji položaj, mora se pribaviti saglasnost Federalnog ministarstva prometa i komunikacija (u daljem tekstu: Ministarstvo).

b) Rezervisane poštanske usluge

Član 9.

U okviru univerzalnih poštanskih usluga rezervisane poštanske usluge obuhvataju prijem, prijenos i uručenje poštanskih pošiljaka:

1. pismovnih pošiljaka mase do 1.000 g;
2. paketskih pošiljaka mase do 10 kg;
3. brzojavnih saopštenja;
4. poštanskih i brzojavnih uputnica;
5. preporučenih i vrijednosnih pošiljaka;
6. pisama u sudskom, upravnom i prekršajnom postupku.

Rezervisane poštanske usluge mogu pružati samo poštanski operatori.

c) Nerezervisane poštanske usluge

Član 10.

Sve druge poštanske usluge koje nisu obuhvaćene članom 6. ovog zakona predstavljaju nerezervisane (komercijalne) usluge koje pored poštanskog operatora mogu pružati i davaoci poštanskih usluga. Pravna lica koja su do stupanja na snagu ovog Zakona pružala nerezervisane poštanske usluge dužna su podnijeti zahtjev Ministarstvu radi sticanja licence za davanje nerezervisanih poštanskih usluga. U postupku rješavanja po zahtjevu iz stava 2. shodno se primjenjuju odredbe Zakona o upravnom postupku. Pravilnik za izdavanje licenci za pružanje nerezervisanih poštanskih usluga su: kriteriji, uvjeti, subjekti, pravni, materijalno-tehnički i drugi uvjeti za pružanje poštanskih usluga.

d) Finansijske poštanske usluge

Član 11.

Poštanski operatori mogu putem jedinica poštanske mreže i drugih punktova za univerzalne poštanske usluge pružati korisnicima i finansijske poštanske usluge. Finansijskim poštanskim uslugama osiguravaju se različiti oblici žirlnih doznaka, te doznaka gotovine i čekova koje upućuju fizička i pravna lica ili su takva novčana sredstva njima upućena. U okviru svoje djelatnosti poštanski operatori mogu pružati i druge finansijske usluge u skladu sa zakonima i drugim propisima kojima se regulira pružanje ovih vrsta finansijskih usluga koje im na osnovu ugovora budu povjerene. Poštanski operatori mogu imati posebnu finansijsku organizaciju posredstvom koje će obavljati poslove iz ovog člana, a u skladu sa odredbama zakona o drugim finansijskim organizacijama.

e) Ostale poštanske usluge

Član 12.

Pod ostalim uslugama, u smislu ovog zakona, podrazumijevaju se posebne i dopunske poštanske usluge koje zahtijeva primalac ili pošiljalac prilikom predaje ili prije uručenja poštanske pošiljke, a koje su utvrđene ovim zakonom i Općim uvjetima.

Posebne usluge

Član 13.

Pod posebnim poštanskim uslugama u smislu ovog zakona podrazumijevaju se usluge prijema i uručenja:

1. preporučene pismovne pošiljke;
2. pisma sa označenom vrijednošću (vrijednosno pismo);
3. pošiljke sa potvrđenim uručenjem;
4. pošiljke ubrzane pošte (EMS);
5. hitne pošiljke;
6. vrlo hitnog paketa;
7. pošiljke sa povratnicom;
8. otkupne pošiljke;

9. avionske pošiljke;
10. izdvojenog paketa;
11. post restant pošiljke;
12. pošiljke predane u posljednji trenutak;
13. pošiljke koje se uručuje lično primaocu;
14. plaćenog odgovora.

Pošiljalac koji zahtijeva jednu ili više posebnih usluga dužan je takav zahtjev postaviti prilikom predaje pošiljke. Poštanski operatori i davaoci poštanskih usluga mogu pružati i druge posebne poštanske usluge koje su propisane Općim uvjetima.

Dopunske usluge

Član 14.

Dopunske i ostale poštanske usluge su usluge koje se pružaju na zahtjev pošiljaoca ili primaoca, a odnose se na prijem ili uručenje poštanske pošiljke. Dopunske i ostale poštanske usluge propisuju se Općim uvjetima.

Ugovor o pristupanju

Član 15.

Poštanske usluge pružaju se, po pravilu, na osnovu ugovora o pristupanju, uz uvjete određene ovim zakonom i Općim uvjetima. Prava i obaveze iz ugovora o pristupanju zasnivaju se između korisnika koji zahtijeva usluge i poštanskih operatora ili davalaca poštanskih usluga. Od uručjenja ili pokušaja uručjenja poštanske pošiljke primaocu određena prava i obaveze iz ugovora o pristupanju prelaze, u skladu sa odredbama ovog zakona, na primaoca.

Obavještanje korisnika

Član 16.

Poštanski operatori i davaoci poštanskih usluga redovno i na pristupačan način obavještavaju korisnike usluga o vrstama usluga, načinu i uvjetima pod kojima se korisnici mogu koristiti uslugama, te o cijenama usluga.

Pravilnik o radnom vremenu

Član 17.

Poštanski operatori i davaoci poštanskih usluga određuju radno vrijeme sa korisnicima usluga u skladu sa pravilnikom o radnom vremenu. Pravilnik iz stava 1. ovog člana donose poštanski operatori i davaoci poštanskih usluga, uz saglasnost Ministarstva.

Izbor vrste usluge

Član 18.

Korisnik usluga ima pravo i obavezu odabrati onu vrstu propisane usluge koja odgovara sadržaju, stvarnoj vrijednosti i značenju pošiljke ili saopštenju korisnika.

Kvalitet usluga

Član 19.

Poštanski operatori i davaoci poštanskih usluga moraju: 1. poštansku pošiljku prenijeti i uručiti u stanju u kakvom je primljena, 2. poštanske pošiljke uručiti u rokovima propisanim ovim zakonom i Općim uvjetima.

Cijena usluge

Član 20.

Za pruženu uslugu korisnik usluga plaća cijenu usluge prema cjenovniku usluga. Cijena usluge plaća se unaprijed, osim ako ugovorom između poštanskih operatora i davalaca poštanskih usluga sa korisnikom usluga nije drukčije ugovoreno. Poštanski operatori i davaoci poštanskih usluga sa pojedinim korisnicima usluga mogu ugovarati i nižu cijenu za pojedine usluge od cijene utvrđene cjenovnikom usluga. Za pružanje pojedinih usluga, kada je to utvrđeno posebnim zakonom, plaća se uz redovnu cijenu i iznos za namjene predviđene tim zakonom. Korisnik usluga ne plaća cijenu za uslugu u slučajevima utvrđenim međunarodnim aktima i Općim uvjetima. Cijena poštanske usluge (u daljnjem tekstu: poštarina) može se plaćati važećim poštanskim markama, upotrebom stroja za frankiranje, u gotovini ili drugim zakonskim sredstvima plaćanja. Poštarina se, po pravilu, naplaćuje od pošiljaoca a iznimno od primaoca prilikom uručenja pošiljke u slučajevima i na način utvrđen Općim uvjetima. Ostala pitanja u vezi sa poštarinom i plaćanjem poštarine uređuju se Općim uvjetima.

Poštanske marke

Član 21.

Poštanske marke izdaju poštanski operatori. Poštanske marke moraju imati identifikaciju Bosne i Hercegovine a mogu imati identifikaciju poštanskog operatora koji ih je izdao. Na markama poštanskih operatora ne mogu biti slike, znakovi, simboli ili neke druge oznake i sadržaji koji su uvredljivog značenja ili su u suprotnosti sa zakonskim propisima Bosne i Hercegovine. Za svaku emisiju poštanskih maraka poštanski operator je dužan dobiti saglasnost Ministarstva. Ukoliko Ministarstvo uvidi da marke koje se emituju sadrže elemente zabrane iz stava 3. ovog člana obustavit će ovu emisiju.

Uvjeti za poštanske pošiljke

Član 22.

Poštanske pošiljke moraju udovoljiti uvjetima utvrđenim ovim Zakonom i Općim uvjetima. Prijem i uručenje određenih poštanskih pošiljaka vrši se uz uvjete utvrđene posebnim propisima donijetim na osnovu ovog Zakona.

Član 23.

Prijem poštanskih pošiljaka vrši se u poštama posredstvom poštanskog sandučića, odnosno posredstvom ovlaštenog lica ili u poslovnim prostorijama korisnika. Poštanski operator ili davalac usluga dužan je da svaku primljenu poštansku pošiljku i dokumente koji se na tu pošiljku odnose označi svojim identifikacionim znakom.

Potvrda o prijemu pošiljke

Član 24.

Poštanski operatori i davaoci poštanskih usluga moraju pošiljaocu izdati potvrdu o: prijemu paketa, vrijednosnog pisma, preporučene pošiljke, pošiljke sa potvrđenim uručenjem, pošiljke ubrzane pošte, te potvrdu o uplati poštanske i brzajavne uputnice.

Zabranjeni predmeti u sadržaju pošiljke

Član 25.

Zabranjena je predaja poštanskih pošiljaka koje sadrže:

1. eksplozivne i lahko zapaljive predmete i predmete čiji je prijem povezan sa opasnošću za druge pošiljke, poštanske objekte i opremu, te prijevozna sredstva ili po zdravlje i život ljudi;
2. predmete čiji je promet zakonom zabranjen;
3. opojne droge, osim kada su pošiljalac i primalac zakonom ovlašteni za promet ili upotrebu opojnih droga.

U poštanskim pošiljkama ne mogu se prenositi žive životinje osim pčela, pijavica i dudovih svilaca. Ako postoji opravdana sumnja da poštanska pošiljka sadrži neke od predmeta iz st. 1. i 2. ovog člana, poštanski operatori i davaoci poštanskih usluga mogu komisijski pregledati sadržaj pošiljke. Postupak sa pošiljkama za koje se utvrdi da sadrže neke od predmeta iz st. 1. i 2. ovog člana utvrđuje se Općim uvjetima.

Pakovanje pošiljke

Član 26.

Pošiljalac je dužan poštanske pošiljke pakovati na način utvrđen Općim uvjetima koji mora biti dostupan korisnicima. Pošiljalac je odgovoran i za unutrašnje pakovanje poštanskih pošiljaka u granicama utvrđenim Općim uvjetima.

Postupak sa oštećenom pošiljkom

Član 27.

Ako se po vanjskom izgledu pošiljke može zaključiti oštećenje ili umanjenje sadržaja, poštanski operatori i davaoci poštanskih usluga moraju pošiljku otvoriti, pregledati i zapisnički utvrditi stanje pošiljke i pošiljku prepakovati, te sa takvom pošiljkom postupiti na način propisan Općim uvjetima.

Uručenje pošiljke

Član 28.

Poštanske pošiljke se, po pravilu, uručuju lično primaocu ili licu koje je on ovlastio za primanje pošiljke. Izuzetno od odredbe iz stava 1. ovog člana, pojedine vrste poštanskih pošiljaka mogu se uručiti i odraslom članu domaćinstva, licu stalno zaposlenom u domaćinstvu ili poslovnoj prostoriji primaoca ili putem posrednika (preduzeće, ho tel i sl.), uz uvjete i po postupku utvrđenim Općim uvjetima. Korisnicima poštanskih usluga čiji su objekti izvan naselja poštanske pošiljke se mogu uručiti putem zbirnih poštanskih sandučića. Uvjeti i postupak uručenja uređuju se Općim uvjetima. Primalac može odbiti prijem poštanske pošiljke. Uručenje poštanske pošiljke vrši se na način i po postupku utvrđenim Općim uvjetima i tehnološkim propisima.

Punomoć za prijem pošiljke

Član 29.

Korisnici usluge mogu sve poštanske pošiljke primiti i putem opunomoćenika. Punomoć za pravno lice ovjerava ovlašteno lice u tom pravnom licu, a punomoć za fizičko lice ovjerava nadležni organ ili poštanski operatori i davaoci poštanskih usluga. Ostala pitanja u vezi sa punomoćima uređuju se Općim uvjetima.

Pritužbe

Član 30.

Ako pošiljalac ili drugo ovlašteno lice smatra da poštanska pošiljka nije uručena primaocu, ili da mu je uručena sa zakašnjenjem, ili da posebna usluga nije pružena može poštanskom operatoru ili davaocu poštanskih usluga podnijeti pisanu pritužbu u roku od šest mjeseci od dana predaje te pošiljke. Pritužba iz stava 1. ovog člana podnosi se uredu poštanskog operatora i davaoca poštanskih usluga kojem je pošiljka predana, a posebno uredu drugog poštanskog operatora i davaoca poštanskih usluga. Primalac ili drugo ovlašteno lice treba odmah prilikom uručenja pošiljke podnijeti pritužbu zbog oštećenja ili umanjenja sadržaja pošiljke. Pritužbe se poslije uručenja pošiljke ne primaju. Poštanski operatori i davaoci poštanskih usluga dužni su izjasniti se o osnovanosti pritužbe u roku od 30 dana od dana njezina podnošenja. Postupak rješavanja pritužbi uređuje se Općim uvjetima.

Neisporučive pošiljke

Član 31.

Poštanske pošiljke koje se iz bilo kojeg razloga ne mogu uručiti primaocu niti vratiti pošiljaocu (neisporučene pošiljke) poštanski operator i davalac poštanskih usluga komisijski će pregledati i, prema potrebi, otvoriti radi utvrđivanja adrese primaoca ili pošiljaoca. Ako se ni na osnovu komisijskog pregleda iz stava 1. ovog člana pošiljka ne može uručiti primaocu niti vratiti pošiljaocu, poštanski operator i davalac poštanskih usluga će:

1. pisana saopštenja komisijski odmah uništiti kao i pošiljku koja sadrži kvarljive stvari;
2. ostale pošiljke čuvati jednu godinu računajući od dana komisijskog pregleda;
3. poštansku i brzojavnu neisplativu uputnicu poštanski operator dužan je čuvati tri godine računajući od dana kada je nemogućnost isplate utvrđena. Ostala pitanja u vezi sa postupkom sa neisporučivim pošiljkama uređuju se Općim uvjetima.

Nađene stvari

Član 32.

Za nađene stvari u poslovnim prostorijama poštanskog operatora i davaoca poštanskih usluga u koje je zabranjen pristup korisnicima usluga, poštanskom sandučiću ili poštanskim prijevoznim sredstvima, kao što su kola, kolica, vagon putujuće pošte, automobil putujuće pošte i dr. nalazač nema pravo na naknadu. Nađena stvar za koju se nesumnjivo utvrdi iz koje poštanske pošiljke potiče, staviti će se u tu pošiljku. Ako se ne može utvrditi iz koje je pošiljke nađena stvar ispala, nađenu stvar će poštanski operator i davalac poštanskih usluga čuvati tri mjeseca od dana kada je stvar nađena. Ostala pitanja u vezi sa postupkom sa nađenim stvarima uređuju se Općim uvjetima.

Stručno obrazovanje i usavršavanje zaposlenih u poštanskim operatorima

Član 33. Pored stručne spreme zaposleni su dužni da se stručno osposobljavaju i usavršavaju u skladu sa posebnim poštanskim propisima. Zaposleni pored propisane školske spreme moraju imati i položen stručni ispit. Program stručnog osposobljavanja i usavršavanja donosi op - er a tor, uz saglasnost Ministarstva. Sadržaj i program stručnog ispita i način polaganja propisuje federalni ministar prometa i komunikacija (u daljem tekstu: federalni ministar). Komisiju imenuje svojim rješenjem federalni ministar.

IV - ORGANIZACIJA I UPRAVLJANJE POŠTANSKIM PROMETOM

a) Vlada Federacije i Ministarstvo

Član 34.

U ukupnoj organizaciji poštanskog prometa u Federaciji nadležnost:

– Vlade Federacije je:

1. da daje saglasnost na program rada, plan prihoda i rashoda poštanskih operatora;
2. definiranje ciljeva srednjoročne politike Federacije u oblasti poštanskog sistema. Izvještaj o poslovanju operatora dostavlja se Vladi Federacije na razmatranje.

– Ministarstva je:

1. definiranje osnovnih uvjeta za osiguranje dostupnosti poštanskih usluga na cijelom području Federacije (u daljem tekstu: Plan poštanske mreže Federacije);
2. definiranje Općih uvjeta;
3. nadzor nad tarifnom politikom za rezervisane usluge;
4. usmjeravanje poslovanja naplate usluga javnih preduzeć a, drugih javnih usluga i privrednih subjekata sa većinskim državnim vlasništvom putem infrastrukture postojećih poštanskih operatora.

b) Poštanski operatori i davaoci poštanskih usluga

Član 35.

Poštanske usluge pružaju poštanski operatori i davaoci poštanskih usluga. Poštanski operator može odlukom, u skladu sa poštanskim principima, povjeriti pružanje određenih usluga iz okvira univerzalne poštanske usluge drugim licima. Ovlaštenje za rad poštanskim operatorima i davaocima poštanskih usluga daje i oduzima, u skladu sa odredbama ovog zakona, Poštanska regulatorna agencija. Poštanski operatori i davaoci poštanskih usluga obavezni su javno objaviti Opće uvjete i cjenovnik usluga pod kojima pružaju poštanske usluge koje donosi Ministarstvo. Pored nomenklature konkretnih poštanskih usluga koje poštanski operator pruža, Opći uvjeti moraju sadržavati i: opis uvjeta primjene tarife za te usluge, cjenovnik usluga, opis uvjeta prijema, prijenosa, uručenja i potraživanja poštanskih pošiljaka, odgovornost, kao i ostale uvjete važne za pravilno pružanje poštanskih usluga i funkcioniranje poštanskog prometa. Do formiranja Poštanske regulatorne agencije ove poslove obavlja Ministarstvo.

c) Međuoperatorski poštanski promet

Član 36.

Svaki poštanski operator obavezan je izvršiti prijenos poštanskih pošiljaka koje primi od drugog poštanskog operatora na području Bosne i Hercegovine i Federacije. Poštanski operatori moraju ugovorom regulirati pitanja efikasnog i sigurnog prijenosa poštanskih pošiljaka, utvrdili prin cipe i postupke međusobnih obračuna i regulirati druga pitanja od zajedničkog i šireg interesa. Ovi sporazumi moraju biti u skladu sa principima poštanske politike i principima obračuna troškova i refundacija, a koji su utvrđeni ovim zakonom. Poštanski operatori i davaoci poštanskih usluga slobodno ugovaraju načine i pravce poštanske razmjene, uvažavajući principe ekonomičnosti, efikasnosti i sigurnosti. Na ugovore iz st. 2. i 3. ovog člana Ministarstvo daje saglasnost. Prijenos poštanskih pošiljaka između entiteta ima tretman unutrašnjeg poštanskog prometa.

d) Međunarodni poštanski promet

Član 37.

Međunarodne poštanske usluge pružaju se u skladu sa odredbama Svjetskog poštanskog saveza i drugim konvencijama ili odlukama međunarodnih organizacija koje su obavezujuće za Bosnu i Hercegovinu.

e) Principi za obračun troškova i refundacije

Član 38.

Radi ostvarivanja utvrđenih principa poštanske politike poštanski operatori i davaoci poštanskih usluga dužni su osigurati takav interni računovodstveni sistem iz kog će se vidjeti struktura prihoda i troškova rezervisanih i nerezervisanih univerzalnih usluga, te struktura i visina prihoda i troškova posebnih poštanskih usluga.

1. Interni računovodstveni sistemi moraju osigurati alokaciju troškova svih poštanskih usluga u skladu sa standardima Evropske unije. Primjena ovog stava i tačke 1. izvršit će se u periodu od pet godina. Refundacije koje pripadaju poštanskim operatorima na osnovu međunarodnog poštanskog prometa reguliraju se međusobnim sporazumom na koji saglasnost daje Ministarstvo.

V - ODGOVORNOST

Odgovornost za nastalu štetu

Član 39.

Poštanski operatori i davaoci poštanskih usluga odgovaraju, u unutrašnjem prometu, za gubitak ili oštećenje poštanske pošiljke ili umanjeње njezina sadržaja, te za prekoračenje roka za prijenos i uručenje poštanske pošiljke u granicama uređenim odredbama ovog zakona. U međunarodnom prometu poštanski operator odgovara u granicama utvrđenim međunarodnim aktima.

Član 40.

Poštanski operatori i davaoci poštanskih usluga dužni su pošiljaocu ili drugom ovlaštenom licu isplatiti naknadu za:

1. gubitak, potpuno oštećenje ili umanjeње sadržaja preporučene pošiljke i pošiljke sa potvrđenim uručenjem - peterostruki iznos plaćene poštarine;
2. gubitak, potpuno oštećenje ili umanjeње sadržaja paketa ili vrijednosnog pisma u iznosu najviše do označene vrijednosti paketa ili pisma, kao i naplaćenu poštarinu;
3. gubitak ili pogrešnu isplatu poštanske ili brzajavne uputnice u visini upućenog iznosa;
4. prekoračenje roka za prijenos i uručenje preporučene pošiljke sa potvrđenim uručenjem paketa, vijednosnog pisma, poštanske i brzajavne uputnice - peterostruki iznos plaćene poštarine;
5. prekoračenje roka za prijenos i uručenje EMS pošiljke - peterostruki iznos plaćene poštarine.

Pravo na naknadu štete

Član 41.

Pravo na naknadu štete, u smislu odredaba ovog zakona, ima pošiljalac. Pravo na naknadu štete ima i primalac u slučaju da je preuzeo oštećenu pošiljku ili pošiljku sa umanjenim sadržajem. Pošiljalac se pisanom izjavom može odreći prava na naknadu štete u korist primaoca, a primalac se može odreći prava na naknadu štete u korist pošiljaoca. Pošiljalac i primalac mogu ovlastiti

treće lice da primi naknadu štete. Naknada štete u međunarodnom poštanskom prometu utvrđuje se propisima Svjetskog poštanskog udruženja.

Član 42.

Poštanski operatori i davaoci poštanskih usluga prestaju biti odgovorni za pošiljke koje su uručene u roku, na način i po postupku utvrđenim ovim zakonom, Općim uvjetima i tehnološkim propisima. Poštanski operator i davalac poštanskih usluga ne odgovaraju za izgubljenu dobit niti stvarnu štetu koja može nastati zbog gubitka, oštećenja ili umanjenja sadržaja pošiljke, te prekoračenja roka za prijenos i uručenje pošiljke. Poštanski operator i davalac poštanskih usluga nisu odgovoran u slučaju kada:

1. do gubitka, oštećenja ili umanjenja sadržaja poštanske pošiljke, ili prekoračenja roka za prijenos i uručenje pošiljke dođe usljed stranih uzroka koji se nisu mogli predvidjeti, niti izbjeći ili otkloniti (viša sila);
2. pošiljalac, primalac ili drugo ovlašteno lice ne podnese pritužbu u roku utvrđenim članom 30. ovog zakona, ili ne podnese zahtjev za naknadu štete u roku utvrđenom čl. 46., 47. i 48. ovog zakona;
3. primalac ili drugo ovlašteno lice primi pošiljku bez pritužbe u smislu člana 30. stav 3. ovog zakona;
4. se radi o pošiljkama čiji je sadržaj zabranjen prema članu 25. ovog zakona;
5. je šteta nastala usljed toga što pošiljalac nije pakovao pošiljku na način propisan Općim uvjetima ili se nije koristio odgovarajućom uslugom u skladu sa odredbama ovog zakona i Općim uvjetima.

Odgovornosti pošiljaoca

Član 43.

Pošiljalac raspolaže sa pošiljkom sve dok se ne uruči primaocu ili drugom ovlaštenom licu, osim sa pošiljkom iz člana 25. ovog zakona. Pošiljalac je odgovoran za sve štete što ih je njegova pošiljka prouzrokovala ostalim pošiljkama, uređajima i prijevoznim sredstvima poštanskog operatora i davaoca poštanskih usluga, te za ozljede ili smrt njegovih djelatnika i drugih lica ako je to nastupilo zbog:

1. toga što je pošiljka sadržavala predmete čiji je promet zakonom zabranjen;
2. nepridržavanja posebnih zakonskih uvjeta za promet određenih predmeta koji su bili u njegovoj pošiljci;
3. toga što pošiljka nije bila pakovana na način propisan Općim uvjetima.

Ostvarivanje potraživanja

Potraživanje naknade štete

Član 44.

Potraživanje naknade štete i druga potraživanja iz ugovora o pružanju usluga korisnik usluga ili drugo ovlašteno lice može ostvariti podnošenjem zahtjeva poštanskom operatoru i davaocu

poštanskih usluga u pisanom obliku na način predviđen Općim uvjetima ili podnošenjem tužbe sudu, ako poštanski operator ili davalac poštanskih usluga ne isplati to potraživanje u roku od 30 dana od dana podnošenja zahtjeva. Na potraživanje korisnika usluga ili drugog ovlaštenog lica poštanski operator i davalac poštanskih usluga plaća zateznu kamatu od dana podnošenja zahtjeva iz stava 1. ovog člana. Na potraživanje poštanskom operatoru i davaocu poštanskih usluga kamate teku od dana podnošenja zahtjeva korisniku usluga.

Pronađene pošiljke

Član 45.

Ako se izgubljena poštanska pošiljka ili dio te pošiljke pronađe nakon isplate naknade štete, prema odredbama ovog Zakona, poštanski operator i davalac poštanskih usluga dužni su o tome obavijestiti pošiljaoca ili drugo ovlašteno lice kojem je taj iznos ili naknada štete isplaćena. U slučaju iz stava 1. ovog člana, pošiljaoc ili drugo ovlašteno lice može zahtijevati da mu se preda pronađena poštanska pošiljka ili dio te pošiljke, uz uvjet da vrati iznos primljene naknade iz stava 1. ovog člana i naknade iz člana 40. stav 1. tačka 4. ovog zakona i to u roku od 15 dana od dana saopštenja da je izgubljena poštanska pošiljka ili dio pošiljke pronađen. Ako pošiljalac ili drugo ovlašteno lice u roku iz stava 2. ovog člana ne podnese zahtjev da mu se preda pronađena poštanska pošiljka ili dio te pošiljke, poštanski operator i davalac poštanskih usluga stiče pravo raspolaganja pronađenom pošiljkom ili dijelom te pošiljke.

Zastarjevanje

Član 46.

Potraživanje poštanskih operatora i davalaca poštanskih usluga prema korisnicima usluga i potraživanja korisnika usluga prema poštanskim operatorima i davaocima poštanskih usluga zastarjevaju i to:

1. potraživanja zbog manje ili više naplaćene cijene za usluge ili druge troškove - za šest mjeseci;
2. potraživanja za upotrebu poštanskih pregradaka te druga potraživanja koja se naplaćuju u tromjesečnim ili kraćim rokovima - za jednu godinu;
3. druga potraživanja - za jednu godinu, ako ovim Zakonom nije drukčije određeno.

Član 47.

Zastarjevanje počinje teći za:

1. potraživanja manje ili više naplaćene cijene za usluge ili potraživanja drugih troškova - od dana plaćanja;
2. potraživanja koja se odnose na otkupninu - nakon proteka roka od 15 dana od dana kada je protekao rok za prijenos i uručenje pošiljke;
3. potraživanja zbog djelimičnog gubitka ili oštećenja, ili umanjena sadržaja pošiljke ili zbog prekoračenja roka za prijenos i uručenje poštanske pošiljke - od dana uručenja pošiljke;
4. potraživanja zbog gubitka pošiljke - nakon proteka 30 dana od dana proteka roka za prijenos pošiljke;

5. sve druge slučajeve - od dana nastanka potraživanja.

Član 48.

Zastarjevanje se prekida kada se poštanskom operatoru i davaocu poštanskih usluga dostavi zahtjev za isplatu potraživanja u pisanom obliku i nastavlja dalje teći kad je korisniku usluga ili drugom ovlaštenom licu dostavljen pisani odgovor na taj zahtjev i kada su mu vraćene isprave priložene uz zahtjev. Zastarjevanje ne može nastupiti prije nego protekne rok od 30 dana od dana prijema odgovora poštanskog operatora i davaoca poštanskih usluga na taj zahtjev. Naknadni zahtjevi o istom predmetu ne prekidaju zastarjevanje.

VI - NADZOR

Vršenje nadzora

Član 49.

Upravni nadzor nad provođenjem ovog zakona, koji se odnosi na nadzor nad zakonitošću rada i donošenjem akata, vrši Ministarstvo. Inspeksijski nadzor nad ovim zakonom vrši Ministarstvo putem federalnog inspektora za poštanski promet (u daljem tekstu: federalni inspektor). Ovaj nadzor vrši se putem davanja saglasnosti na opće akte i rješavanja po žalbama u drugom stepenu.

Ovlasti inspektora

Član 50.

Inspeksijski nadzor vrši federalni inspektor. Federalni Inspektor prilikom vršenja nadzora može izreći sljedeće upravne mjere:

1. narediti uklanjanje uočenih nepravilnosti i nedostataka u određenom roku;
2. zabraniti pružanje određenih usluga za koje poštanski operator i davalac poštanskih usluga nisu ovlašteni. Mjere iz stava 2. ovog člana federalni inspektor izriče rješenjem protiv kojeg se u roku od osam dana može izjaviti žalba Ministarstvu. Žalba ne odlaže izvršenje rješenja. Federalni inspektor podnosi prijavu za pokretanje prekršajnog postupka i donosi druge mjere u skladu sa ovim zakonom. Na postupak donošenja rješenja i sačinjavanja zapisnika kao javne isprave shodno se primjenjuju odgovarajuće odredbe Zakona o upravnom postupku. Federalni inspektor ima službenu legitimaciju čiji obrazac i sadržaj propisuje resorni ministar a uručuje mu je federalni ministar.

VII - KAZNENE ODREDBE

Član 51.

Novčanom kaznom u iznosu od 2.000,00 KM do 20.000,00 KM kaznit će se za prekršaj poštanski operator i davalac poštanskih usluga ako:

1. gradi, izgradi, održava ili upotrebljava poštanski objekt ili opremu na način koji nije u skladu sa propisima Federacije ili međunarodnim preporukama (član 4. stav 5. tačka 1.);

2. ne osigura ispravno i nesmetano funkcioniranje poštanskog prometa ili ne osigura pružanje usluga u skladu sa odredbama ovog zakona i propisima donesenim na osnovu ovog zakona (član 9.);
3. prilikom pružanja usluga ne osigura tajnost poštanskih pošiljki (član 4. stav 3. tač. 1., 2. i .3.);
4. neovlašteno pruža rezervisane usluge propisane članom 9. stav 1. ovog zakona. Za prekršaje iz stava 1. ovog član kaznit će se i odgovorno lice u poštanskom operatoru i davaocu poštanskih usluga novačnom kaznom u iznosu od 500,00 KM do 5.000,00 KM.

Član 52.

Novčanom kaznom u iznosu od 1.000,00 KM do 10.000,00 KM kaznit će se za prekršaj poštanski operator i davalac poštanskih usluga ako:

1. ne održava svoje poštanske objekte i tehničku opremu u ispravnom stanju, ne poduzima pravodobne mjere za uklanjanje nedostataka u funkcioniranju poštanskog prometa ili pružanju poštanskih usluga, ili ako ne obavijesti Ministarstvo o nastalom prekidu u prijevozu poštanskih pošiljki (član 4.);
2. ne donese cjenovnik u propisanom roku ili primjenjuje cijene koje nisu odobrene (član 35.);
3. ne pruža usluge na način propisan odredbom iz člana 19. ovog zakona. Za prekršaje iz stava 1. ovog člana kaznit će se odgovorno lice u poštanskom operatoru i davaocu poštanskih usluga novačnom kaznom u iznosu od 300,00 KM do 1.500,00 KM.

Član 53.

Novčanom kaznom u iznosu od 2.000,00 KM do 10.000,00 KM kaznit će se za prekršaj poštanski operator: 1. ako izvrši emisiju poštanskih maraka suprotno članu 21. stav 4. ovog zakona.

Član 54.

Novčanom kaznom u iznosu od 2.000,00 KM do 10.000,00 KM kaznit će se za prekršaj davalac poštanskih usluga ako:

1. pruža poštanske usluge koje nisu navedene u dozvoli - licenci (član 9.);
3. upotrebljava naziv poštanski operator - pošta (član 9.).

Davaocu usluga može se, pored novčane kazne, izreći i zaštitna mjera zabrane obavljanja djelatnosti u trajanju od šest mjeseci ukoliko obavlja poslove za koje nije registriran.

Član 55.

Novčanom kaznom u iznosu od 100,00 KM do 1.000,00 KM kaznit će se za prekršaj djelatnik poštanskog operatora i davaoca poštanskih usluga ako u vezi sa tajnošću poštanskih pošiljaka učini neku od radnji iz člana 4. stav 3. tačka 2. ovog zakona.

Član 56.

Novčanom kaznom u iznosu od 100,00 KM do 1.000,00 KM kaznit će se pravno ili fizičko lice ako ne postavi ili ne održava poštanski sandučić kako je propisano odredbom iz člana 4. stav 5. tačka 3. ovog zakona. Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kaznit će se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom u iznosu od 500,00 KM do 2.000,00 KM. Prekršajni postupak vodi Ministarstvo.

VIII - PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 57.

Poštanski operatori koji su do stupanja na snagu ovog zakona pružali univerzalne poštanske usluge nastavljaju ih i dalje pružati u skladu sa odredbama ovog zakona. JPBH pošte Sarajevo i HP d.o.o. Mostar dužni su svoje nazive uskladiti sa ovim Zakonom u roku od šest mjeseci. JPBH pošte Sarajevo i HP d.o.o. Mostar dužni su svoje poslovanje i opće akte uskladiti sa ovim Zakonom, provedbenim propisima i općim aktima u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona. Pravna lica koja do stupanja na snagu ovog zakona pružaju nerezervisane i rezervisane poštanske usluge dužna su svoje poslovanje uskladiti sa ovim zakonom u roku od šest mjeseci. Provedbeni propisi i opći akti koji se donose na osnovu ovog Zakona donijet će se u roku od šest mjeseci nakon stupanja na snagu ovog zakona. Pravilnik o pružanju poštanskih usluga i pravilnik o blagajničkom i računskom poslovanju donose poštanski operatori, uz saglasnost Ministarstva. Ministarstvo će u roku od šest mjeseci donijeti sljedeće provedbene propise:

1. pravilnik o uvjetima i načinu izdavanja licence za usluge koje nisu rezervisane;
2. opće uvjete za pružanje poštanskih usluga;
3. program stručnog ispita;
4. plan poštanske mreže Federacije. Do početka rada Poštanske regulatorne agencije licence za pružanje poštanskih usluga izdat će Ministarstvo.

Član 58.

Danom stupanja na snagu ovog zakona na prostoru Federacije prestaje primjena:

- Zakona o poštanskom prometu ("Narodni list HR žH-BŽ", broj 5/95),
- odredaba Zakona o poštanskim, telegrafskim i telefonskim uslugama ("Službeni list SFRJ", br. 2/86 i 26/90) u dijelu koji se odnosi na poštanski promet i pružanje poštanskih usluga,
- odredaba Zakona o sistemima veza, radiosaoobraćaja i PTT saobraćaja ("Službeni list SR BiH", broj 15/90) u dijelu koji se odnosi na poštanski promet i pružanje poštanskih usluga.

Član 59.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Federacije BiH".

Predsjedavajući Doma naroda Parlamenta Federacije BiH Slavko Matić, s. r.

Predsjedavajući Predstavničkog doma Parlamenta Federacije BiH Muhamed Ibrahimović, s. r.